

Hekkeforekomster av skogsnipe (Tringa Ochropus) i Asker og Bærum

Av Terje Bøhler

Innledning

Som et selvpålagt prosjekt bestemte jeg meg i 2002 for å kartlegge skogsnipebestandene i Asker og Bærum. Jeg visste dette var et temmelig ambisiøst prosjekt som ville bety mye arbeid i felt. Jeg tok mål av meg til å undersøke hver stor og hver liten pytt i Asker og Bærum som var synlig på M711-kartene (kartblad 1814-1 og 1815-2) fra Statens Kartverk. Jeg tok meg frem i områdene stort sett alltid til fots. Prosjektet har gitt meg mange flotte turer i Asker- og Bærumsmarka. Ikke minst har min kunnskap om Asker og Bærum natur økt betraktelig - på godt og vondt.

Metodikk

De aller fleste av mine turer ble lagt etter den 15 mai, slik at skogsnipene som ble observert var å regne som stasjonære (ikke-trekkende) individer. De fleste par starter eggleggingen i første halvdel av mai [Collett]. Rundt 20 "signifikante turer" (turer i antatt hekkeperiode) ble foretatt, der ca 80% av disse ble tatt etter 20 mai (dog før 10 juli). De resterende turer ble tatt mellom 9. og 19. mai. Det ble ikke brukt tid på å forsøke og finne reir. Dette er alt for tidkrevende. Stort sett ble det kun konstantert om det var skogsnipe i en pytt eller vann (gjerne ved å gå rundt vannet/pytten, om nødvendig), antall, og eventuelt også oppførsel (varsling...). I en del områder ble 2 individer sett eller hørt såpass nære hverandre at de antas å være av samme par. Disse er da naturlig nok vist i figuren(e) som ett par. Ca 70% av alle antatt potensielle skogsnipelokaliteter ble sjekket ut i 2002. De resterende i 2003 og 2004.

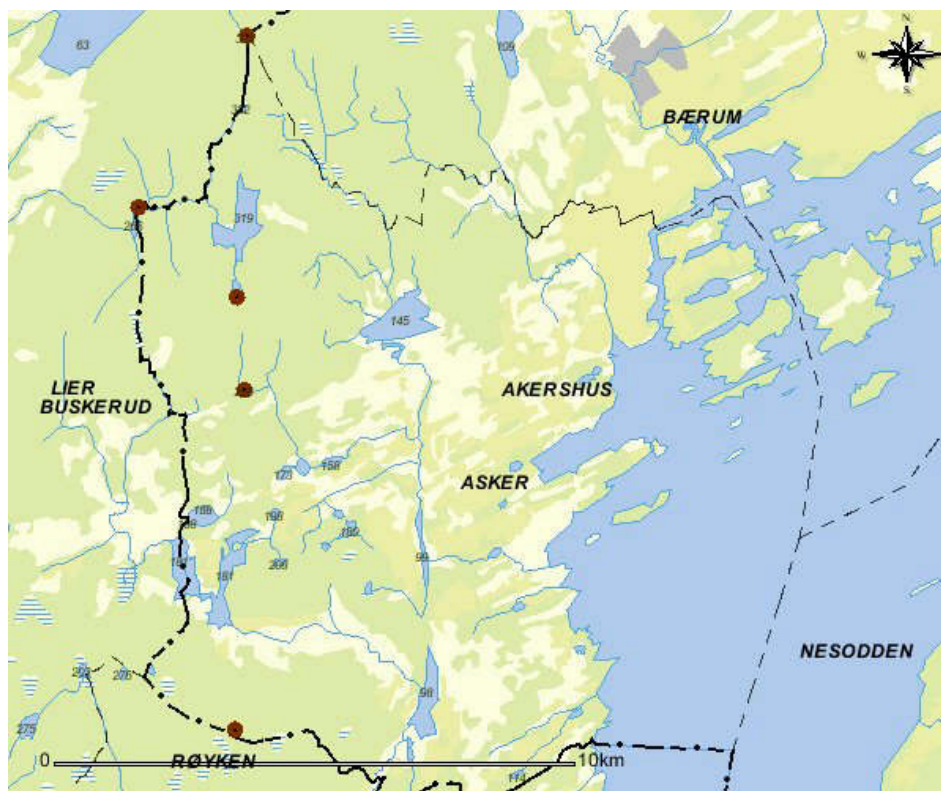
Biotopvalg

Den foretrukne naturtype i Asker og Bærum er små skogspytter og små skogsvann med større eller mindre myrområder rundt. Pyttene er også omkranset av gran- eller furuskog. Stedet ligger også oftest i ly av menneskelig forstyrrelse (helst litt bort fra veier eller stier). Ofte kom jeg over pytter/vann som tilsynelatende burde ha skogsnipe, men eneste grunn jeg fant for at det ikke var skogsnipe her, var at det var en vei eller sti tett inntil. Minst 80 % av alle "lokaliteter" jeg har kommet over er slike biotoper (små skogspytter/skogsvann med myr rundt, i gran/furu-skog). De resterende lokaliteter var:

- Ved rennende vann/elv - blandingsskog.
Et par rett vest for Nordhaug Gård i Bærum (ligger nå innenfor golfbaneområdet). Dette territoriet ligger i et meanderområde (Øverlandselva) med fuklig underskog/sump. Skogsniper observeres her hvert år til langt ut i hekkesesongen.
- Ved større vann i lavereliggende områder.
Sannsynlig hekking ved Dælivannet: Næringsrikt vann i et kulturlandskap, fuktig sump, løvskogdominans. Mulig lokalitet ved Bogstadvannets Nord-vest side (sør-øst for Kråka). Fuktig sump i stillestående (stort) vann, blandingsskog (?). Et annet slikt område hvor det kan være hekking er i sør-enden av Stovivannet (løvskogdominans). Dette er ikke godt nok undersøkt.

Da skogsnipe i ekstreme tilfeller kan hekke 300-500 meter fra nærmeste myr/vann [Haftorn], kan det godt tenkes at hekkeplassene ligger et stykke unna de vann/pytter som er markert ved plott på kartene.

Hekkeforekomster i Asker

Bilde-1: viser hekkeforekomst av skogsnipe i Asker.

Som det fremgår av kartet over har Asker ca. 5 par skogsniper. Tallet kan nok variere mellom 4-6 par. Tallene kan også diskuteres fordi hele 3 av lokalitetene ligger på grensen mellom flere kommuner. Årsaken til at Asker ikke har flere (relativt til Bærum) par er rett og slett fordi Asker ikke har flere "optimale biotoper" for å huse flere par. NOTE: Større deler av vannene Gjellumvannet, Bondivannet samt vannene på nordsiden av Vardåsen og Slottsberget er ikke undersøkt. Personlig tror jeg ikke det er skogsniper i disse vannene blant annet fordi det nok er for mye menneskelig trafikk her (men det bør sjekkes).

Fugledatabasen - Microsoft Internet Explorer

Hotbar.com

Address http://www.fugleatlas.no/

Norsk Hekkefuglatlas

Utlisting av observasjoner

HJELP

Kun egne

Fra dato(dd.mm.åååå) 01.01.2001

Til dato(dd.mm.åååå) 01.01.2005

Fylke

Kommune(r) -Alle- Agdenes Alstahaug Alta

Lokalitetsnavn

Velg datasett

Art(er) -Alle- Aftenfalk Alke Alkekonge Avosett Bergand

Atlaskode(r) -Alle- A - ingen indikasjon på hekking B - mulig hekking C - sannsynlig hekking D - hekking påvist

Søk Vis i kart

Art	Ant.	Benevn.	Kjønn	Dato	Atlas	Lokalitet	Kommune	Øst	Nord	Originalkoordinater	Obs/medobs
Skogsnipe	1			5/20/2002	B	Asdøltjern	Asker	238635	6646687		Terje Bøhler
Skogsnipe	2			6/8/2002	B	Damvann	Asker	240719	6649985		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			6/1/2002	B	Sandungen (Lille)	Asker	240527	6644960		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			6/1/2002	B	Småtjøenna	Asker	240490	6636643		Terje Bøhler
Skogsnipe	2			5/11/2002	B	Tranevann	Asker	240671	6643177		Terje Bøhler

Søket ga 5 treff

NINA

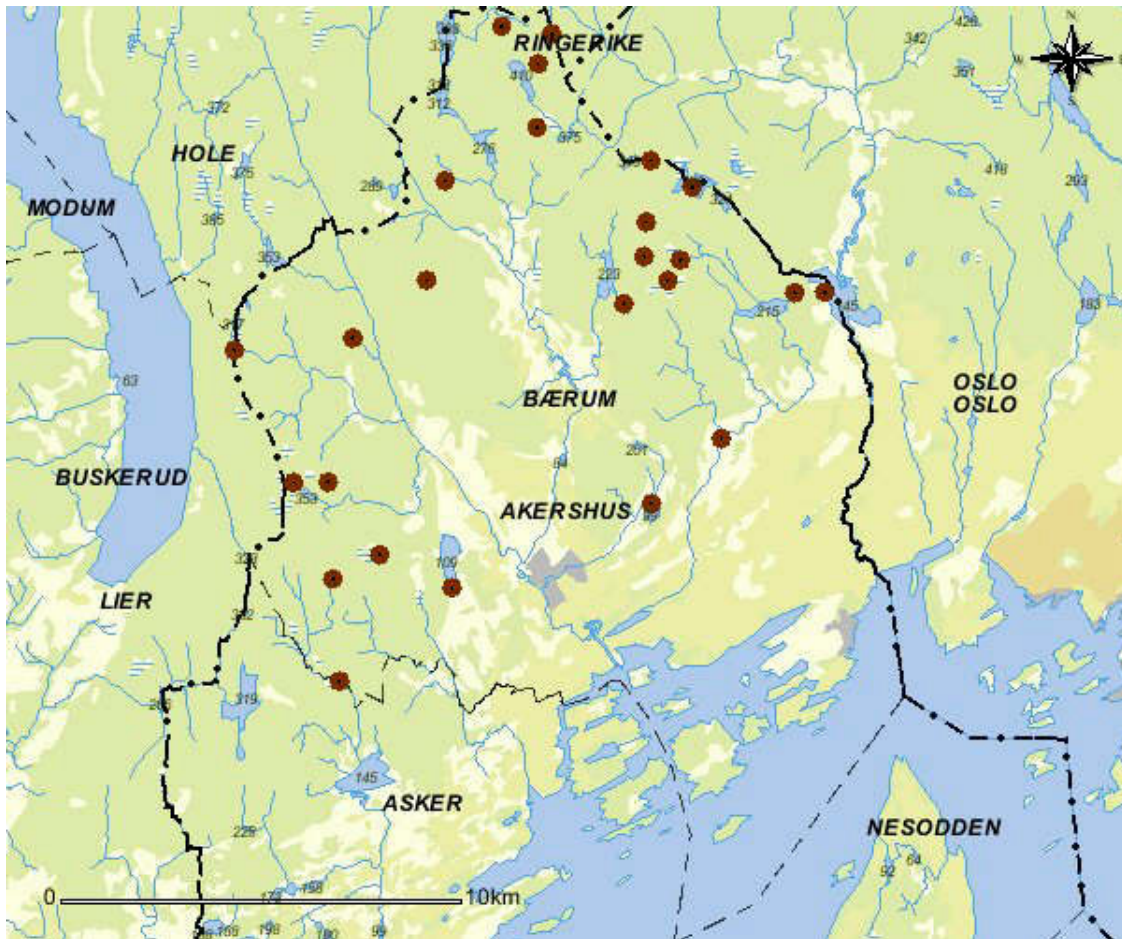
NORSK ORNITOLOGISK FORENING

Direktoratet for naturforvaltning

Internet

Bilde-2: Viser hekkeforekomsten av skogsnipe i Asker som vist på bilde-1, her representert ved deres stedsnavn og koordinater.

Hekkeforekomster i Bærum

Bilde-3: viser hekkeforekomst av skogsnipe i Bærum.

Fugledatabasen - Microsoft Internet Explorer

Hotbar.com

Address http://www.fugleatlas.no/

Norsk Hekkefuglatlas

Art	Ant.	Benevn.	Kjønn	Dato	Atlas	Lokalitet	Kommune	Øst	Nord	Originalkoordinater	Obs/medobs
Skogsnipe	1			6/1/2002	B	Blekketjern	Bærum	250649	6658312		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			6/1/2002	B	Bogstadvann (sørøst for Kråka)	Bærum	255102	6656565		Terje Bøhler
Skogsnipe				6/1/2002	B	Breidmåsan (Ramsåsen)	Bærum	244003	6650018		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			5/18/2003	B	Dælivann (NV)	Bærum	250786	6651300		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			6/1/2002	B	Flyøtemyra	Bærum	254354	6656550		Terje Bøhler
Skogsnipe				5/16/2004	B	Gupuelva (langs Fløyta)	Bærum	243005	6646877		Terje Bøhler
Skogsnipe				6/1/2002	B	Huldretjern	Bærum	240387	6655122		Terje Bøhler
Skogsnipe	2			5/30/2004	B	Hvitsteinsvann (Lille)	Bærum	250767	6659844		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			6/2/2002	B	Jonsputten (Bærumsmarka)	Bærum	247959	6662258		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			7/6/2002	B	Jonsrudtjern	Bærum	245174	6656866		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			6/2/2002	B	Kolle vann (pytten østenfor)	Bærum	247927	6660668		Terje Bøhler
Skogsnipe				5/11/2002	B	Putt-myrene	Bærum	242720	6651834		Terje Bøhler
Skogsnipe	2			6/5/2002	B	Puttmyra (Bærumsmarka)	Bærum	251502	6657369		Terje Bøhler
Skogsnipe				6/1/2002	B	Raudfjellputten	Bærum	245636	6659337		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			5/9/2002	B	Setertjern	Bærum	251191	6656853		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			6/1/2002	B	Stovivann (sørenden)	Bærum	245808	6649204		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			6/1/2002	B	Svartvann (Bærumsmarka)	Bærum	250595	6657457		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			5/11/2002	B	Svartvann (liten pytt NV for)	Bærum	241859	6651823		Terje Bøhler
Skogsnipe	1			6/2/2002	B	Trillingtjerna (Nordre)	Bærum	247047	6663189		Terje Bøhler
Skogsnipe				6/1/2002	B	Triungsvanna	Bærum	251795	6659183		Terje Bøhler
Skogsnipe				5/11/2002	B	Vassputten	Bærum	242838	6649422		Terje Bøhler
Skogsnipe	2			6/2/2002	B	Vidvangsmyra	Bærum	248294	6663006		Terje Bøhler
Skogsnipe				6/1/2002	B	Øverlandselva (ved Nordhaug Gård)	Bærum	252526	6652918		Terje Bøhler
Skogsnipe	2			6/1/2002	B	Øyervann	Bærum	250093	6656278		Terje Bøhler
Skogsnipe				6/25/2002	B	Ålevann	Bærum	243334	6655421		Terje Bøhler

Søket ga 25 treff

Bilde-4: Viser hekkeforekomsten av skogsnipe i Bærum som vist på bilde-3, her representert ved deres stedsnavn og koordinater.

Jeg vil anslå at det årlig hekker ca. 25 par (22-30 par) i Bærum. Noe variasjon fra år til år vil det nok også være, men mitt inntrykk er at det i 2002-2004 har vært relativt stabilt. Størst tetthet finner vi i Bærumsmarka mellom Haslumseter Kapell og Tjæregrasshøgda. I et område på 4 km² fant jeg 4 par. Dette området har også størst tetthet av skogsnipas foretrukne biotop.

Norsk Hekkefuglatlas (www.fugleatlas.no)

Kartene som viser forekomstene i Asker og Bærum er direkte generert fra Norsk Hekkefuglatlas. Alle observasjoner i denne rapporten er lagt inn i Norsk Hekkefuglatlas med lik hekkekode (Atlaskode "B" - Mulig hekking). Jeg anbefaller folk å ta dette verktøyet aktivt i bruk. For mer info, se: www.fugleatlas.no/

Referanser

- [Collett] "Norges Fugle" av R. Collett. Forlaget af H. Aschehoug & Co 1921
[Haftorn] "Norges Fugler" av Svein Haftorn. Universitetsforlaget 1971

Terje Bøhler